Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Якщо ти робиш добро, люди звинуватять тебе у потаємній корисливості й себелюбстві. І все ж — твори добро! Мати Тереза

**№ 48 (310)
23 грудня
2010 р.**

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

АКЦІЇ

НІ – ПОЛІТИЧНИМ ПЕРЕСЛІДУВАННЯМ!

Відбулося пікетування обласної прокуратури представниками Народного Комітету захисту України (НКЗУ) та їхніми симпатиками.

Люди прийшли протестувати проти політичних переслідувань опозиції, зокрема, лідера «Батьківщини» Юлії Тимошенко. Протестувальники тримали лозунґи: «Ні – політичним репресіям!», «Виплата пенсій – це злочин?», «Переслідування опозиції – це знищення демократії!» та інші.

Сучасну суспільну ситуацію в державі аналізували промовці – представники різних політичних сил, перший заступник голови обласної ради Василь Гладій, голова фракції «Батьківщина» Юрій Романюк, співголови обласної організації НКЗУ – депутати обласної ради Степан Волковецький і Дмитро Захарук, депутат міської ради Василь Бойчук та інші… Наголошувалось, що демократія в Україні і сама Україна перебувають у небезпеці. Не виконавши жодної передвиборчої обіцянки, режим Януковича буквально вдався до репресій, щоб відволікти суспільство і залякати його.

В ухваленій резолюції, яку передали прокуророві області наголошено, що знищення свободи слова, фальсифікації на виборах, політичні переслідування опозиції і намагання буквально вбити її, як це було нещодавно у Верховній Раді, свідчить про цілковиту узурпацію влади партією влади, зачищення останків демократії. Поставлена вимога припинити переслідування лідера опозиції Юлії Тимошенко та інших неугодних режимові політиків. Також висловлено заклик до громадськості рішуче виступати за свої соціальні, політичні й людські права.

Наш кор.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

УКРАЇНЦІ В СВІТІ

Нещодавно у Верховній Раді відбулися слухання: комітетські – «Сучасний стан і шляхи вреґулювання проблем у сфері захисту прав трудових міґрантів – громадян України», парламентські – «Українці в світі». У слуханнях взяли участь представники дипломатичних установ, центральних органів виконавчої влади, Всеукраїнських та міжнародних організацій, громадських об'єднань громадян України за кордоном, наукових установ.

Наголошувалося, що українська міґрація – одна з найбільших у світі. Українські трудові міґранти становлять понад десять відсотків від загальної кількості (близько 80 млн.) міґрантів у світі. Згідно з даними, оприлюдненими в ООН, кількість українських трудових міґрантів, які постійно перебувають за межами країни, становить вісім мільйонів осіб, а в сезони-пік їхня кількість значно збільшується. Частка українських еміґрантів і трудових міґрантів, серед яких дуже багато наших краян, відносно до загальної кількості українців (близько 65 мільйонів) – найвища у світі – понад 45 відсотків українського соціуму живе за межами України. Спорожнілу соціальну нішу в нашій державі заповнюють еміґранти з іще менш розвинених країн, які деформують соціокультурне середовище України. Цей показник особливо тривожний на тлі депопуляції українського народу – низької народжуваності й високої смертності. Але чи переймається цим держава? Лише про кілька штрихів з цієї проблеми говорив у своєму виступі громадський діяч і поет, координатор Народного комітету захисту України Дмитро Павличко.

(Чит. стор. 2)

ЗДОРОВ'Я

РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ

Відбулася розширена нарада органів охорони здоров'я області з питань реформування галузі. У ній взяли участь начальник головного управління охорони здоров'я Любомир Малофій, в. о. ректора ІФНМУ Любомир Глушко, проректори Нестор Середюк та Ігор Вакалюк.

Запропоновані реформи передбачають структурну перебудову галузі, зокрема, розмежування первинного і вторинного рівнів надання медичної допомоги населенню, створення нового типу закладів, так званих центрів первинної медико-санітарної допомоги і ін.

ПОДЯКА

РАЗ ДОБРОМ ЗІГРІТЕ СЕРЦЕ…

Голові Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степанові ВОЛКОВЕЦЬКОМУ

Шановний Степане Васильовичу!

Асоціація українців Північної Німеччини висловлює Вам щиру подяку за підтримку українства за кордоном. Ми вдячні Вам за те, що Ви знайшли можливість допомогти нам у популяризації України за її межами. Передані нам українські видання стануть хорошим джерелом знань для учнів суботньої школи та української громади м. Гамбурга, а меморіальна дошка, присвячена Андрію Войнаровському, буде часточкою України за кордоном і чудовою прикрасою міста.

Особливо хочемо відзначити великий вклад у розбудову культурних стосунків між Україною і ФРН голови Галицького райміськоб'єднання ВУТ «Просвіта» Олександра Богдановича Береговського. Наші спільні проекти вже вкотре успішно проходять за кордоном.

Прийміть ці слова як свідчення нашої глибокої поваги і вдячності. Те, що Ви робите, є незаперечним доказом небайдужості до проблем українців за кордоном.

З повагою, вдячністю і побажанням міцного здоров'я і благополуччя, успіхів і натхнення у реалізації різноманітних проектів на благо нашої держави.

Веселого РІЗДВА і щасливого здорового НОВОГО РОКУ.

Голова Асоціації українців Північної Німеччини
Ростислав СУКЕННИК,
м. Гамбург

БОЛИТЬ!

ПРО ДЕРЖАВНУ МОВУ. І НЕ ТІЛЬКИ…

ІЗ ВІДКРИТОГО ЛИСТА ДО ПРЕЗИДЕНТА ЯНУКОВИЧА В. Ф., ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ ЛИТВИНА В. М., НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Звертаюсь до вас з цим листом, оскільки переконаний, що запропонований народними депутатами О. Єфремовим, В. Колесніченком і С. Гриневецьким проект Закону «Про мови в Україні» у разі його ухвалення ВРУ завдасть великої шкоди не тільки українській мові, а й українському суспільству й Українській державі.

Арґументуючи внесення цього проекту закону до ВРУ, його автори й прихильники посилаються на Європейську хартію реґіональних мов, або мов меншин, і необхідність захистити права російськомовних громадян України. Але таке посилання є лукавством і перекручуванням фактів. Російській мові в Україні ніщо не загрожує, вона використовується в Україні досить широко і вже зараз значно переважає українську мову як у державних установах та організаціях, так і в побуті, в засобах масової інформації, у кіно тощо.

Відповідно, не порушені права російськомовних громадян України, а навпаки – порушуються права українців, які хочуть чути українську мову у Верховній Раді України, спілкуватися українською з чиновниками в міністерствах, судах й інших державних установах та організаціях. Зрештою, хочуть мати можливість читати українські газети, дивитися дубльовані українською мовою, а не субтитровані, кінофільми, слухати й дивитися україномовні теле- і радіопередачі. Адже в багатьох реґіонах України зараз цього просто немає, є реґіони, де взагалі немає українських газет.

Ухвалення подібного закону призведе до занепаду української мови й часткової втрати Україною свого державного суверенітету.

На моє глибоке переконання, **функціонування в Україні єдиної державної української мови можливе лише за умови, що всі громадяни України будуть зобов'язані вивчати, знати українську мову, вільно володіти нею і користуватися на державній службі. Такі вимоги повинні бути чітко прописані у відповідному законі.** Тому новий закон про мови в Україні повинен, перш за все, посилювати роль державної української мови, передбачати обов'язкове її вивчення в школах, розширювати сферу обов'язкового функціонування української мови в освіті, в державних установах та організаціях, у судах, на державних підприємствах тощо, в усіх реґіонах України.

Наводжу арґументи щодо своїх переконань.

Один із авторів нового проекту Закону України «Про мови в Україні» В. Колесніченко 15 вересня 2010 року в програмі «Ранковий іспит» радіо «Ера-FM», арґументуючи необхідність ухвалення цього законопроекту, сказав, що не може бути так, щоб, наприклад, у Закарпатті якийсь голова сільської ради, на території якої проживають румуни, заявляв, що він не знає румунської мови і, відповідно, не може написати довідку румунською мовою. Наведений В. Колесніченком арґумент красномовно засвідчує абсурдність основних положень цього проекту закону і потенційну велику шкоду, яка буде нанесена Україні у випадку його ухвалення.

За задумами авторів закону, громадянам України знати українську мову не обов'язково, зате кожен громадянин має право вимагати у держави надавати йому документи, написані мовою національної меншини.

Скільки це коштуватиме державі?

Крім економічних, Україна понесе значні втрати і в сфері політичної стабільності. Якщо цей проект закону буде ухвалений, він остаточно розділить українське суспільство й дестабілізує політичну ситуацію в Україні.

А ще В. Колесніченко говорив, що такі вимоги Європейської комісії і що така мовна політика практикується в Європі.

Тут автори закону цинічно обманюють народ.

По-перше, Україна – унітарна держава.

По-друге, ніде, ні в Європі, ні в світі немає такого, щоб для громадян країни не було обов'язковим знання державної мови.

А як можна знати мову, якщо її вивчення в школі не обов'язкове.

Як молоді громадяни України, які не знають української мови, будуть служити в армії? Чи командири віддаватимуть накази всіма мовами національних меншин, які проживають в Україні? Я розумію, що В. Колесніченко свого сина в армію не віддасть і знаю його відповідь на ці запитання. Він вважає, що командирам української армії не обов'язково володіти українською мовою, оскільки вони можуть віддавати накази російською.

За логікою авторів цього законопроекту виходить, що всі громадяни України зобов'язані знати російську мову, інакше вони не зможуть служити у російськомовній українській армії і, відповідно, не зобов'язані знати українську мову. Але як тоді виховувати справжній український патріотизм і український національний дух, який обов'язково повинен бути в армії?

Саме цей український патріотизм і український національний дух, який завжди був і є притаманний українцям, ці українофоби, а їх, на жаль, ще багато в парламенті, намагаються знищити. В. Колесніченко не приховує, що все українське для нього чуже і дратує його, він має завдання й мету – зробити Україну «русскоязычной».

(Чит. стор. 2)

«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА» – ДЛЯ КОЖНОГО ОСВІТА

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Вона й надалі працюватиме на національно-просвітянську ідею, для реалізації тих сподівань, на які чекає українство.

І для того, щоб мати надійного провідника у сучасності і в майбутнє, передплатіть «ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ». Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без вартості оформлення): *на місяць – 3,38 грн., на три місяці – 10,14 грн., на півроку – 20,28 грн., на рік – 40,56 грн.*

З ПЕРШИХ УСТ

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

ВИСТУП ДМИТРА ПАВЛИЧКА НА ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАННЯХ «УКРАЇНЦІ В СВІТІ»

Наперед знаю, що парламентські слухання на тему: «Українці в світі» не матимуть жодного значення для вироблення щодо зарубіжного українства з боку Президента, Уряду й парламенту України державної політики такої, якої упродовж останніх шести років домагається Українська Всесвітня Координаційна Рада.

Ми пропонували створити в структурі Кабінету Міністрів комітет, який займався б виключно справами зарубіжного українства, тобто проблемами життя і збереження національної ідентичності двадцяти мільйонів нашого народу, що живе за межами України. Нас не почули.

Ми пропонували внести зміни до Закону «Про вибори до Верховної Ради», в якому визначити квоту представництва громадян України, які постійно працюють за кордоном. До речі, в італійському парламенті представництво мають зарубіжні італійські громадяни, які навіть не є громадянами Італії, а мають інше громадянство. Нас не почули, хоч працюючих громадян України за кордоном, так званих заробітчан, тільки в Європі нараховується понад два мільйони.

Ми пропонували схвалити закон «Про паспорт закордонного українця», в якому визначити привілеї власника такого документа, щоб той паспорт не був пустопорожнім папірцем. До таких привілеїв має бути зараховане право власникові паспорта вчитися безплатно у вищих школах України. Нас не почули.

Ми пропонували створити інститут ім. Івана Франка на зразок інституту Ґете (Німеччина), Сервантеса (Іспанія) для організації видань української філософської і художньої літератури мовами Європи. Не чули нас.

Ми пропонували заснувати Міжнародну премію імені І. Франка (таку ж у фінансовому вимірі, як Нобелівська премія) не українцям, а людям інших націй, які захищають нашу культуру і державність у світі. Не чули нас.

Ми пропонували створити загальноєвропейську багатомовну газету, орган консолідації європейського українства, обміну досвідом збереження нашої мови й культури, історичної пам'яті й духовності в різних країнах різними українськими громадами. Нас не почули.

Не почули, та могли побачити, бо мій відкритий лист Президентові В. Ющенку на цю тему був надрукований у «Літературній Україні».

Говори до гори – а гора горою. Якщо нас не чула попередня влада, то що можна сказати про не просто глуху, а настроєну проти самої суті наших домагань – нинішню владу. Президент Янукович обіцяв Президентові Світового Конґресу Українців Євгенові Чолію письмово відповісти йому на питання, які найбільше тривожать сьогодні закордонних українців; отже, як бути з Законом України «Про голодомор», що його геноцидом визнала не тільки Верховна Рада, а й п'ятнадцять парламентів інших держав, як бути з наміром представників Партії реґіонів, литвинівців і комуністів щодо запровадження другої державної мови в Україні?

Світове українство стривожене сьогодні ознаками переслідування свободи слова, цензури в ЗМІ, диктатом Партії реґіонів у Верховній Раді та найбільше тим, що Президент Янукович не виступив проти проекту «Закону про мови», що його підготували новітні яничари, страшніші від царських і більшовицьких русифікаторів України.

Президент Янукович позбавлений однакового, справедливого ставлення до різних зарубіжних українських громад. Коли Президент їде до США, просить зустрічі з лідерами української громади в Нью-Йорку, а коли їде в Москву, забуває, що там живе найчисленніша в світі українська діаспора, систематично принижувана, переслідувана російською владою.

Саме в ті дні, коли президенти України й Росії вели переговори в Москві, московський апеляційний суд забороняє діяльність Федеральної національно-культурної автономії українців Росії. На переговорах Януковича і Медведєва про це ані слова. Мовчить і міністр закордонних справ України, який чудово знає, як страшно бути українцем у «братній Росії».

Щойно я повернувся з Молдови. Там за радянських часів не було жодної української школи. Мільйон українців у радянській Молдавії піддавалися примусовій русифікації, а тепер там у начебто українських школах усі предмети, крім української мови та українських обрядів, викладають російською мовою. Від нашого міністра освіти й науки, керованого представником «Русского мира», певна річ, не буде вжито жодних заходів, щоб вирівняти ситуацію, адже в Україні є немало молдовських шкіл, де майже всі предмети викладають молдовською, чи, що одне і те ж, румунською мовою.

То чи буде хтось тепер із зарубіжного українства сподіватися на допомогу з материкової України в найтяжчому питанні, яке мучить нас: чи будемо ми державним народом, чи обернемося на безликий етнос із державним гербом і прапором, але без рідної мови, без історичної пам'яті, громадою перевертнів, що їх чекає виродження й зникнення з мапи Європи?

Ніхто не буде!

І все ж таки я вдячний ініціаторові сьогоднішніх парламентських слухань Петрові Ющенку. Одержимий ідеєю показу великих українців, він показує їх справді великими, але на службі в інших держав і народів. Ми звикли служити іншим націям. Українці на фронтах Другої світової війни були прикладом геройства, вони підняли над Рейхстагом 1945 року прапор перемоги, але з війни повернулися в Україну, де переслідувалася їхня мова, історична пам'ять і культура. Росіяни повернулися переможцями, а українці – рабами сталінської імперії. Це нам треба пам'ятати завжди, коли говоримо про великих українців.

А взагалі – треба видати книжку, в якій зібрати оцінки, дані іншими народами українському народові, а не займатися на зборах у парламенті самохвалебствами, плакати від щастя, дізнавшись, що мати Івана Грозного – українка. Це правда, що були ми великими на службі інших націй.

Але великою правдою є й те, що без зарубіжного українства, яке розвивало й репрезентувало нашу державницьку ідею в Західному світі у XX столітті, віднова самостійної України 1991 року була б неможливою.

Тому звертаюся до сучасного зарубіжного українства – не падайте духом, дорогі брати й сестри. Майдан розігнано, але не знищено. Народ український є і він переможе!

РОЗДУМИ

ЧОМУ НЕ СПОВІДУЄМО?

Етика й естетика – це категорії духовно-морального порядку, так як свобода і справедливість. Етика – це система норм поведінки людини, це сукупність моральних правил у кожному окремому народі стосовно одне одного, своєї родини, своєї нації. Прийшовши на цей світ за законами природи, людина мусить жити за цими законами, що їх створив Всевишній. Він же і наділив людину інстинктами свободи, самозбереження і збереження свого роду. Але свобода людини сягає тих меж, де вона розходиться з добром спільноти – нації. Отже, ці кордони і є тією категорією, яка називається етикою.

Кожна цивілізована людина на нашій планеті визнає, що найцінішою спільнотою для неї є її родина й сукупність родин – нація. А найвищою формою життя і єдиною ґарантією розвитку нації та її захисту є національна держава, а не «громадянське суспільство» – колгосп, який будував сатанинський сталінський режим. За своєю етикою він у 1932–1933 рр. на українських чорноземах знищив українського селянина, якого заморив голодом. А нинішній режим в Україні, за тією ж сталінською етикою, не визнає цього злочину проти української нації, нав'язує Податковий Кодекс, щоб знищити малий і середній бізнес. Цей режим за своєю етикою не визнає, що пролита українцями за свою свободу кров, століття неволі, страждань і принижень мають реалізуватись у творенні своєї ідеї національної держави. Та за дев'ятнадцять років своєї незалежної держави не зуміли її здійснити не тому, що вона хибна, а тому, що суперечить етиці й інтересам північних імперіалістів і їхній «п'ятій колоні» в Україні, що узурпувала на нашій землі всю владу.

Прикро також, що місцева влада, яку ми вибираємо, не дотримується християнських норм поведінки й моральних правил. У національній традиції українського народу повага до старших завжди мала моральне й матеріальне схвалення, а християнство ставить це за обов'язок і в заслугу людині. А якими ж нормами моралі керується наша міська влада, коли на її очах виганяють старих людей із піддашшя на зупинках пасажирського транспорту, позбавляючи їх місця перепочинку й захисту від негоди? Нині старі люди, які залишилися доживати свій вік у старих висотних будинках, не можуть дати собі ради, бо тут бракує навіть чистого повітря: вентиляційні канали ніхто належно не перевіряє і не чистить. Часто в квартирах немає води – ані холодної, ані гарячої, зате аптек у місті – на кожному кроці, щоб витягнути копійку з гаманця тієї ж старої людини. Мусимо визнати, що нинішня корупція задушила українську національну і християнську етику, яка була сформована попередніми поколіннями українців.

Щодо естетики, то її теж можна визнати спорідненою з такою ж духовно-моральною категорією як свобода. Ця категорія виникла в глибоку давнину, в добу рабства, за законами, що встановив їх Творець. І наша свобода зобов'язує нас жити за етичними, моральними законами, берегти середовище нашого існування. Але чи так це було і є?

Подивімось на Карпати: ліси як вирубували, так і рубають, нехтуючи законами екології. Карпати втратили свою властивість оберігати людей від повеней. А якими стали поля… Вони заросли бур'янами, які висмоктують силу нашої землі. Це свідчить про катастрофічно низький рівень моралі – духовну спустошеність. Навіть в умовах царизму чи панування міжвоєнної Польщі моральність українського народу традиційно ґрунтувалась на засадах християнства й національної традиції і була незрівнянно вищою, ніж зараз. Попередні покоління українців села переважно були малоземельні, жили матеріально гірше, ніж тепер, але тримали землю в чистоті, красі й порядку. Нині українець їде на поле «іномаркою» і везе мішок сміття, яке викидає будь-де. І ніхто не притягує його до відповідальності. А кажуть, в Англії папірець, кинутий поза урну, обходиться винуватцеві штрафом у 50 фунтів, бо це не тільки засмічення території, а й переступ кордонів моралі, встановленої владою Англії.

По телебаченню вже бачимо, як наша влада вчиться естетики. А коли ми побачимо, як вона бореться за подолання страшної хвороби – корупції, за красу нашої землі й нашого міста, за нашу національну етику й естетику?

Степан ПРИЙМА,
м. Івано-Франківськ

БОЛИТЬ!

ПРО ДЕРЖАВНУ МОВУ. І НЕ ТІЛЬКИ…

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

З його риторики і з проектів інших законів, які він вносив до ВРУ, чітко видно, що всю свою політичну діяльність він присвятив знищенню в Україні всього українського, прикриваючись при цьому маскою «Председателя Совета **Правозащитного общественного движения "Русскоязычная Украина"»**, а насправді виконуючи завдання спецслужб іншої держави, на яку він працює. У самій назві цього «общєствєнного двіженія» мовиться, що їхня мета – **зробити Україну російськомовною.**

Але де ж тут правозахисна функція? Адже всім зрозуміло, що не можна захищати права меншості, забираючи ці права у більшості, тим більше, якщо ця більшість є титульною нацією суверенної держави. Протягом століть Російська імперія, потім – Радянський Союз, не дозволяли українцям бути українцями. Національні почуття українців вважалися злочином. Українців, які проявляли національні почуття, публічно жорстоко карали. Та схаменіться, таке становище українців не може тривати надалі. Україна – незалежна держава, ви у цій державі стали її депутатами, тож захищайте державу, а не тільки «русскоязичное насєлєніє».

До якого цинізму треба опуститися народному депутатові України, щоб заявити, що фестиваль української пісні «Гайдамака.UA», який проводився в Україні в місті Ірпіні, треба заборонити, бо він пропаґує націоналізм і призведе до міжнаціональної ворожнечі. Якщо б проводився фестиваль російської пісні, то це було би прекрасно, якщо ж української пісні – то це націоналізм.

На жаль, у Верховній Раді України проти суверенної Української держави працює не лише В. Колесніченко. Всі ці колесніченки і в парламенті, й поза ним вважають, що їм і їхнім дітям українську мову знати не треба, а ми, українці, мусимо і говорити, і читати, і думати російською. Схаменіться, ви не хочете визнавати українську історію, але вивчити її, таку, якою вона була, а не ту, яку ви фабрикуєте, я вам рекомендую. А українська історія така. Українську мову, культуру, релігію (насильне перенесення Патріарха й Патріархату Української Православної Церкви у Москву) Росія нищила століттями, але не знищила. І ви не знищите, тому що український народ за свою мову й культуру завжди боровся і завжди боротиметься. Від цієї боротьби, на жаль, страждали і українці, і росіяни і, якщо ви не схаменетеся, й надалі будуть страждати.

Не треба також розповідати, що Україна споконвіків була двомовною державою, що російська мова є первинна, а українська пішла від неї. Як російська мова могла існувати скоріше ніж українська, коли Московське царство (тільки при Петрі І перейменоване на Русское государство), на теренах якого була сформована сучасна російська мова, було утворене лише в XV столітті. Можна стверджувати, що обидві мови зародилися на основі однієї старослов'янської мови, але історична наука свідчить, що російська мова сформувалася значно пізніше ніж українська.

Двомовність в Україні силоміць насаджували різні колонізатори. На заході – польські, на сході – російські. І пам'ятайте, що рано чи пізно справедливість все одно запанує. Українці мусять мати у своїй державі свою, українську культуру і свою українську мову – це основний закон державотворення, стрижень державного суверенітету.

Але Бог з вами. У вищезгаданому виступі на радіо В. Колесніченко бідкався, що змушений був чекати на місце в дитячому садочку для свого сина, бо не хотів віддавати його в україномовний садочок. Мабуть, цей народний депутат не знає, що: по-перше, українські діти в Криму і в східних областях України не можуть ходити не тільки в українські садочки, а й навчатись в українських школах, бо очолювана Партією реґіонів і комуністами місцева влада штучно робить все, щоб їх там не було. А переважна більшість громадян України роками стоять у черзі, щоб отримати для своїх дітей місце в дитячому садочку.

Ось ваша рівноправність усіх громадян України, яку ви нібито відстоюєте. Зрозуміло, що це звичайне блюзнірство. Не можна відстоювати права однієї національної меншини за рахунок порушення прав титульної нації в державі.

Якщо ви такі ревні правозахисники, то чому не відстоюєте право мільйонів українців, котрі хочуть чути українську мову у Верховній Раді України, спілкуватися українською з чиновниками в міністерствах, судах і інших державних установах та організаціях? Зрештою, хочуть мати можливість читати українські газети, дивитися українське кіно, слухати й дивитися україномовні теле- і радіопередачі… Адже в багатьох реґіонах України зараз цього просто немає, є реґіони, де взагалі немає українських газет.

З прийняттям ВРУ нового проекту Закону «Про мови в Україні» такої можливості і, відповідно, права не буде у всіх українців. Хіба це не порушення прав людини? З аналізу історії видно, що Російська імперія, Радянський Союз і Польська держава розпалися значною мірою тому, що їхня мовна політика була хибною, що не зміцнювало їх як державні утворення. Тому і реґіоналам, і комуністам слід визнати, що, заклавши у свої політичні програми питання двомовності, вони ведуть до розпаду України.

Українське суспільство треба об'єднувати, а не роз'єднувати і на українській національній основі (а не на російській) розбудовувати Українську державу, зосередившись на невідкладному вирішенні економічних питань. Інакше ви збурите український народ і доведете Україну до того, що на більшій території України, де переважають українці, громадяни України, які не знають української мови, будуть почуватися дуже некомфортно.

Микола БІЛЕЙЧУК,
член УНП, м. Івано-Франківськ

ТРАДИЦІЇ

Презентація проекту «Гріє душу село…»

СЕЛО МОЄ, ДЛЯ МЕНЕ ТИ ЄДИНЕ

З давніх-давен існувала традиція: кожен повинен був знати історію свого роду, свого села, свого народу. Тож у нас, українців, існував дуже тісний зв'язок між поколіннями.

Село – наш дім, наше коріння і доля, наша кревність і материнська пісня. Село Нижнів – маленька краплиночка на карті Тлумаччини. А скільки в ньому мальовничості й краси!

Нещодавно у Нижнівській ЗОШ І–ІІІ ступенів відбулася презентація проекту у формі усного журналу «Гріє душу село, моє рідне село…» Активну участь у ньому взяли члени «Просвіти», «Молодої Просвіти», були запрошені бібліотекарі району. Просвітяни Нижнева представили зібрані матеріали про село з часу першої згадки і до сьогоднішніх днів. Багато фото- і відеоматеріалів про Нижнів зібрали С. В. Пилипонько, Л. П. Тимків, Г. І. Шпук, Д. В. Щербина.

Зачарували присутніх піснею сімейні ансамблі Сідораків, Губернатів, а також вокальна група дівчат 9-го класу. Власні твори на суд глядачів представили почесні члени «Просвіти» Д. В. Щербина й П. О. Пилипонько.

Молоді просвітяни активно вивчають і пропаґують народні традиції і звичаї свого села. Учасники фольклорного гуртка майстерно відтворили фраґмент Андріївських вечорниць (керівник – Л. П. Тимків).

Цікавими і змістовними були виступи просвітян – священика Руслана Пасічника й директора школи М. Д. Василишин.

Нікого не залишила байдужим пісня «Приїжджайте частіше додому». Вона ще раз нагадала, що найсвятішим місцем для кожної людини є рідна земля, батьківська хата. Тут ми народилися й виросли, тут нас завжди чекають.

Відрадно, що «Просвіта» не тільки не втрачає свого значення сьогодні, а й робить усе для того, щоб молоде покоління знало свої корені, не втрачало зв'язок з рідною землею і з гордістю могло повторити: «Село моє – душа моя, розрада, пракорінь мій, колиска й джерело, журлива пісня і колюча правда, мій хліб і сіль, і сум мій, і добро».

О. ЛУЦИШИН,
просвітянка,
с. Нижнів Тлумацького району

ОСВІТА І «ПРОСВІТА»

ЩОБ ЖНИВО БУЛО ГІДНЕ СІВАЧІВ

Під егідою Коломийського районного відділу народної освіти в Коршівській загальноосвітній школі І–ІІІ ступенів відбувся районний семінар з участю заступників директорів шкіл з виховної роботи. Тематично він був спрямований на те, щоб поділитися досвідом превентивного навчально-виховного процесу в умовах загальноосвітньої школи.

Насамперед, як і годиться в добрих господарів, активний просвітянин директор школи В. Й. Іваничук привітав усіх учасників семінару й зробив короткий екскурс в історію становлення цього вельми шанованого в усій окрузі навчального закладу. І цілком резонно було підкреслено, що школа давно стала єдиним і найдієвішим освітнім і культурно-просвітницьким осередком як безпосередньо для села Коршів, так і для навколишніх сіл, звідки випускники місцевих восьмирічок приходять для продовження здобуття середньої освіти. Гості довідались, що дозвіл на спорудження школи ще в 1810 році жителі села одержали в австрійського монарха. А вже в 1985 році виріс другий сучасний корпус, у якому сьогодні навчаються близько чотирьох сотень вихованців. Директор з гордістю зазначив, що тут сьогодні працюють 50 педагогів, з яких 2 – вчителі-методисти, 12 – старших учителів, 28 – учителів вищої категорії, 5 – першої та – 9 другої категорій, що свідчить про високий професійний рівень педагогічного колективу.

А далі учасникам семінару були показані, зокрема, сюжетно-рольова гра «Подорож Країною Прав» у виконанні вихованців молодших класів (організатор – Г. М. Бойчук, класний керівник 4-А класу), граекспрес «Знаємо й виконуємо свої права» (організатор – В. Д. Хілінський, класний керівник 6-А класу), організована відверта розмова учнів на тему «Шкідливим звичкам скажемо «НІ» (організатор – З. З. Пазюк, класний керівник 9-А класу), тренінг «Я маю право» (організатор – І. Я. Пазюк, практичний психолог), театралізоване дійство «Здоров'я дитини – багатство держави й родини» (організатор – Л. І. Жигалюк, заступник директора з виховної роботи). Я наводжу повністю цей перелік, бо не можу оминути бодай один із заходів. Адже за кожним із них – велика праця як самих виконавців – учнів (починаючи від 4-го й закінчуючи 11-им класами), так і клопітка, цілеспрямована робота наставників-учителів.

А під завісу цього творчого дня вже зовсім новий формат тренінгу – дебати на тему: «Заборона азартних ігор: за і проти», який успішно провела педагог-організатор Н. М. Венгренюк. За її творчим задумом, до цієї дискусії були залучені дві команди. До однієї з них, стверджуючої, як і годиться, входили вчитель християнської етики Н. В. Андріїшин, головний лікар місцевої амбулаторії – О. С. Семенюк і представник засобів масової інформації (автор цього матеріалу). Опонувала їм, заперечуючи категоричність міркувань щодо шкоди захоплення молоді азартними іграми, команда в складі учнів випускного класу – Юлі Малої й Антона Карковського. Необхідно відзначити вдалий задум педагога – підсилити цю молоду команду, яка заперечувала категоричність старшого покоління, ще одним представником громадськості села, недавньою випускницею школи, а сьогодні – завідувачкою сільського будинку культури В. І. Гушул. Вона, за задумом педагога-організатора повинна була підтримувати молодь, що надавало дискусії гостроту й інтриґу.

На семінарі було цікаво всім

Підсумок дебатів підбило авторитетне журі, яке складалося з учасників семінару. Були відзначені активність і вмотивованість міркувань усіх учасників дебатів, і, звичайно, перемогу істини в арґументах за заборону азартних ігор. Завдяки методичній підготовці й творчо підібраній технології, а ще великій підготовці спеціалістів комп'ютерного класу, задум педагога досяг мети. Свідченням цього став той факт, що і після закінчення офіційної частини заходу, в кабінеті педагога-організатора з ініціативи учнів-опонентів ще довго велась щира дискусія, яка дозволила розширити світогляд вихованців, додала більше арґументованих доказів шкідливого впливу азартних ігор на особистість і загалом допомогла формувати стійку позицію молодого покоління у питаннях запобігання впадання в залежність від шкідливих звичок, в тому числі і вкрай небезпечних факторів, як-то наркотичних, психотропних засобів, алкоголю.

Підсумувала роботу семінару методист методичного центру райвідділу освіти – О. Ф. Ворощук. Була відмічена належна підготовка як цього семінару, так і позитивно оцінена робота й досягнення педагогічного колективу школи в питаннях превентивного навчально-виховного процесу. Як сказав один із учасників семінару: «…є у вас на що подивитись: і на вашу працю, і на ваших вихованців, є чого повчитись!»

Тож, як мовиться, з роси і води вам, та на добрі творчі здобутки, щоб жниво було достойне сівачів, коршівчани!

Богдан МЕЛЬНИЧУК,
просвітянин, м. Коломия

БУВАЛЬЩИНА

«ВИЩИЙ» ПІЛОТАЖ, або ПРИКРИЙ ТРАФУНОК

– Летить! Сашко летить! – ще до обіду над польовим станом колгоспу «Радянське Покуття» залунали радісні голоси колгоспників, і всі, хто був, кинулись до злітно-посадкової смуги – означеної білими прапорцями ділянки поля, яка ще до вчора була звичайною стернею, а віднині мала слугувати аеродромом для літака сільгоспавіації – «кукурузника», як нарекли його в народі, чи-то за те, що обробляв хімікатами поля, засіяні модною в ті часи хрущовською кукурудзою, чи-то за те, що на підльоті його погано було видно й він раптово виринав із-за тієї ж кукурудзи.

А що це був Сашко, ніхто не сумнівався – вчора ж бо він у супроводі самого голови колгоспу Олексія Половинки для ознайомлення з майбутнім полігоном приїжджав до них вантажівкою, якою заодно привіз пальне для літака й оглянув площу, звідки мав злітати, й розпорядився, як облаштувати «аеродром», заправку «кукурузника» мінеральними добривами, або «мучкою», як називали їх селяни. Моложавий та бравий льотчик – на вигляд не більше 40 років – представився їм якось по-домашньому приязно: «Олександр Васильович Бурлака, можна просто: Саша», чим викликав до себе щиру повагу немолодих уже селян, наймолодшому з яких було щонайменше років п'ятдесят.

…Літак зробив розворот, похитав на знак привітання крилами, стрімко почав зниження і тут же на очах колгоспників приземлився, що викликало у присутніх непідробне захоплення майстерністю Сашка. Після короткої пробіжки повітряна машина розвернулась і підрулила до естакади, яку вчора зробили з дощок для зручності завантаження літака міндобривами. Відчинились двері й на ще свіжу стерню зіскочили вже знайомий колгоспникам командир Олександр Васильович і другий пілот з авіамеханіком, котрий, як з'ясувалося згодом, відповідав за вчасну заправку літака і його технічний стан, на нього також покладалися обов'язки визначати метеоумови: силу вітру і його напрямок, а ще він мав слідкувати за станом здоров'я пілотів. Командир і його напарники тепло, як давні знайомі, привіталися з колгоспниками. Ланковий Грицко, котрого односельці, щоб відрізнити від іншого сільського Грицка, позаочі називали Грицко Івана Грицкового майже повійськовому доповів:

– Усе зробили, як ви сказали: і доріжку для посадки літака підрівняли, і, ви самі виділи, білу лінію з міндобрив на початку злітної смуги висипали, і стакаду (так і мовив замість «естакаду») зробили.

– Спасіба, спасіба, – розчулено відповів командир літака Олександр Васильович – віжу, што работа у нас пайдьот харашо!

Далі командир пояснив, що для засипання у хімбункер добрива у верхній частині фюзеляжу є два отвори-люки, через які щоразу треба буде завантажувати більше тонни «удобрєній» і що для цієї роботи потрібно щонайменше шість робітників. На що той же Грицко Івана Грицкового відповів, що голова колгоспу, якби знав, – якраз і виділив їх шістьох разом з ним і ще чотирьох колгоспників, щоб тримали віхи на буряковій плантації, яку належало підживити, позначаючи ними межі нових загінок для літака.

Довго не запрягали – тут же і приступили до діла, благо день для наміченої роботи видався пречудовий: ні хмаринки на небі, ні вітерця в полі.

До вечора половина роботи була зроблена. Другого дня закінчили підживлення бурякової плантації і перейшли до обробітку картопляного поля. Як пояснила колгоспний аґроном, «засобом боротьби зі шкідниками – ДДТ на основі дусту», бо вже тоді почав з'являтися на наших полях колорадський жук.

– Ця «мучка» шкідлива для здоров'я – тому будьте обережні, – попередила аґроном і від'їхала з польового стану.

Третього дня під обід робота літака над полями «Радянського Покуття» була успішно завершена, тож голова колгоспу розпорядився відзначити цю подію. Тут же в полі на порожніх бочках з-під пального, «накрили стіл», на котрому з'явилася така-сяка закуска й декілька пляшок самогону.

– Ну, спасіба вам, дорогі авіатори, за работу і в знак уваженія випійтє с намі по чарочці, – піднесено промовив, як звичайно, суржиком голова-східняк Олексій Половинка. Льотчики переглянулись, бо це ж було кричущим порушенням службових інструкцій, і, після хвилинного замішання, командир мовив: – Ех, била – нє била! – І всі дружно випили зі своїх келішків, котрих у будці на польовому стані знайшли більше десятка. Зголоднілі колгоспники, як мельники, білі від дусту, котрі ще й до того надихались ядучого пороху, відразу очманіли від спожитого й навперебій почали вихваляти льотчиків за майстерність у літанні. Незчулись, як випили ще і ще. Слово взяв командир літака Саша Васильович, як почали величати його колгоспники:

– Ви нє думайтє, што я вас нє разумею. Я, як і ви, украінец, только я із-под Донєцка, є такий город – Харцізк називаєтся.

– Почті-што мой земляк, я – із харьковщини, – вставив своє слово голова колгоспу.

– Да-да, ваш зємляк, звідтіля совсєм молодим ушол на войну, – продовжив Саша Васильович. А послє училища на фронті літав на істрєбітєлях…

Затамувавши подих, присутні слухали живого героя, котрий, бачачи це, розпалювався чимраз дужче:

– Одного разу захожу на своїм істрєбітєлі на посадку, вже заняв глісаду, – сипав льотними термінами захмелілий авіатор, – як тут мені на хвост ув'язався німецький месершміт – считай вєрная гібель! Що ж його робить? Думаю – єслі поддам газу і піду вверх, так он, гад, догонить і соб'є. Тоді я рєзко бросаю свою машину в піке і ухожу от врага. До цих пір благодарю Бога, што не зірвався в штопор, а перед самой зємльой вировняв самольот і як відітє – остався живий.

І тут же, інтриґуючи, запитав:

– А чи не хочете політати? Нєбось ні разу в жизні нє лєталі?

Від почутого у всіх присутніх перехопило дух – сам герой Сашко, пропонує здійснити їхню мрію, яку вони плекали впродовж трьох днів.

– Хочемо, хочемо, – враз загомоніли дружно.

– Только прідьотся залєзать для етого в хімбункер і то не більше шести чєловєк.

…На естакаду зійшли голова колгоспу Олексій Половинка, ланковий Грицко Івана Грицкового та ще четверо сміливих. Молодий авіамеханік спробував було нарозумити командира й відмовити від польоту, але робив це якось невпевнено, бо й йому незручно було відмовляти в задоволенні новим товаришам.

(Чит. стор. 4)

НЕЗАБУТНІ

МАЕСТРО ТАНЦЮ

Народний артист України в день свого 80-річчя. 2001 р.

В історії Івано-Франківського національного академічного гуцульського ансамблю пісні і танцю «Гуцулія», який відзначає своє 70-річчя яскраво виділяється постать Володимира Петрика, уродженця с. Ворона Коломийського району (народився 30 серпня 1921 року). Він ще зі шкільних років присвятив себе народному танцю. Як сказав сам заслужений артист УРСР з 1964 р., народний артист України з 1993 р. Володимир Васильович – «усе своє життя я прагнув з допомогою танцю передати наш час, піднести на високий рівень карпатський фольклор, наше самобутнє мистецтво, щоб його побачили й полюбили люди всієї землі». І все своє життя великий маестро танцю, головний балетмейстер Гуцульського ансамблю, постановник танцю для численних фільмів, вистав, концертних програм виховував послідовників і вихованців, які продовжують його святу справу – бережуть «живицю» життя – народну музику й народний танець.

Описуючи життєвий шлях В. Петрика, письменниця Романна Затварська назвала його «маестро гуцульського танцю». І, перечитуючи її оповідь, кожен може торкнутися струни життя одержимого танцем генія, на багатющій спадщині якого буде виховуватись не одне покоління людей. Його життєвий смолоскип згас 26 травня 2002 р., але його «Аркан», «Гуцулка», «Сербин», «Великдень на Прикарпатті», «Щедрий вечір в сучасному гуцульському селі», «Проводи чабанів на полонину», «Олекса Довбуш з опришками», «Дрібонька» будуть жити й тішити людей вічно, поки є у світі українці й поки вони танцюють.

Ці сюїти з широких хореографічних полотен з хором, малометражні танці, вокально-хореографічні композиції доносять до глядача не тільки Гуцульський ансамбль, але й Державний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Верьовки, народний ансамбль ім. П. Вірського, ансамбль Західного оперативного командування, фольклорний ансамбль «Червона калина». Його танці поставлені в Америці, Канаді, Франції, Австралії, Арґентині… У близьких і далеких світах, де живуть українці. Власне, вони й самоідентифікують себе українцями через танці великого маестро.

Зоя ФЕРНЕГА

Фото з архіву Лесі Мельник і Наталії Соколовської

Гуцульський ансамбль під керівництвом Я. Чуперчука. В. Петрик – у першому ряду праворуч. 1942 р.

СВЯТОЧНЕ

АНГЕЛИ СПІВАЮТЬ...

Школярі з Івано-Франківська на Різдво колядуватимуть у Берліні

Українські колядки та віншування почують у Німеччині. Мешканцям передмість Берліна їх заспівають івано-франківські школярі. Напередодні запрошення виступити від української діаспори у Німеччині отримали місцеві освітяни.

7 січня учнівська делеґація разом з учителями (всього 20 осіб) вирушить до Берліна, – повідомила заступник начальника міського управління освіти та науки Світлана Уварова.

Колядуватимуть місцеві школярі у Німеччині цілий тиждень. Сподіваємось, наколядують багато.

ТРАВМПУНКТ

БІДА ЧЕРЕЗ ОЖЕЛЕДИЦЮ

Протягом минулого тижня 85 мешканців Івано-Франківська травмувалися через ожеледицю.

Такі дані озвучив 21 грудня, під час оперативної наради у міськвиконкомі, директор комунального підприємства «Муніципальна інспекція з благоустрою» Степан Кукула.

За словами директора інспекції, на територіях, які обслуговують житлово-експлуатаційні організації, травмувалася 71 особа, в інших місцях – 14, в тому числі на території міських ринків – 6. Отож перед виходом у місто, не надіючись на двірників, треба брати торбинку піску й посипати перед собою.

ДОБРОЧИННІСТЬ

СИРОТИНЕЦЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

У Коломиї відкрили сиротинець Місійного товариства святого Миколая.

Благодійна установа діятиме у двоповерховій будівлі по вулиці Січинського, 22. Сиротинцем опікуватиметься Коломийсько-Чернівецька єпархія.

Сиротинець святого Миколая стане домівкою для 30 дівчаток з обмеженими можливостями. Для них тут облаштовані кімнати відпочинку, їдальня, бібліотека, ігровий та актовий зали. Найближчим часом на другому поверсі будівлі впорядкують капличку.

У цих стінах діти отримуватимуть не лише знання з основних освітніх дисциплін, а й навчатимуться музики, співу та рукоділля.

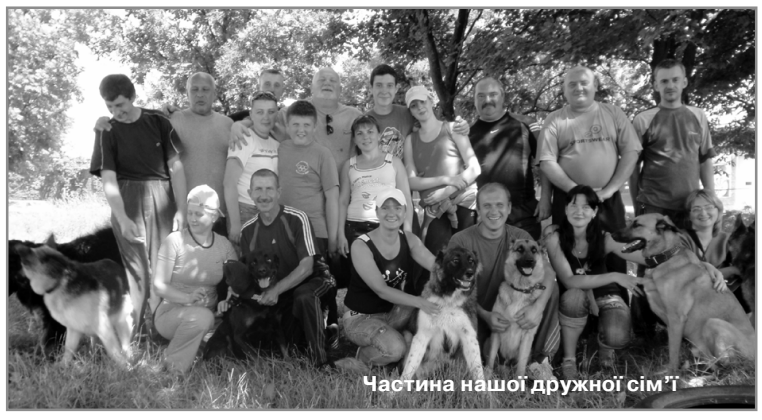
У подарунок від облдержадміністрації коломийський сиротинець отримав сучасний спортивний майданчик і солодощі.

ПРО БРАТІВ НАШИХ МЕНШИХ

ДРУГ ЛЮДИНИ...

«Людина вважає себе господарем своєї собаки, але собака вважає свого господаря богом».
Джек Лондон

Трохи більше сорока років тому був створений Івано-Франківський міський клуб спортивно-службового собаківництва. За часи існування не раз змінювалася назва й керівництво клубу, але залишилось незмінним одне – дух єднання справжніх кінологів. Клуб не раз переживав важкі моменти, але ні на мить не припиняв тієї діяльності, до якої покликаний. І це завдяки тому, що більшість членів клубу – люди, закохані у свою справу. Серед них – визнані не тільки в Україні, а й за кордоном провідні кінологи, експерти, судді спорту з собаками, інструктори підготовки спортивних собак. Клуб незмінно діє на базі Івано-Франківського міського комітету товариства сприяння обороні України і входить до складу Всеукраїнського громадського об'єднання «Українська кінологічна федерація», а ще входить у п'ятірку найкращих в Україні.

Частина нашої дружної сім'ї

Спілкуюся з одним із перших членів клубу, його багаторічним головою **Віктором Щетініним,** який захоплено розповідає про людей, яких єднають спільні цілі та мрії, любов до собак, взаєморозуміння, доброзичливість у ставленні ветеранів до новачків, заохочення дітей і юнацтва до виховання собак.

■ *Отож, Вікторе Вікторовичу, яких видів підготовки й виховання собак можна навчитися тут?*

– По-перше, ми надаємо повний обсяг інформації для всіх собаководів-любителів, які хочуть придбати або придбали собаку. Розкриваємо всі тонкощі вирощування, виховання і навчання, роз'яснюємо правила поведінки під час вигулу собак в умовах сучасного європейського міста. А також проводимо навчання з таких видів підготовки: початкова, загальний курс слухняності, загальний курс підготовки, захисно-вартова служба, вартова служба, пошукова служба, рятувальна служба. До речі, наш дресирувальний майданчик існує вже понад двадцять років.

■ *До клубу приймають власників тільки високопородних собак? Чи за повною програмою проводиться навчання? Чи всі собаки можуть брати участь у показових виступах, виставках, змаганнях.*

– Особливість нашого клубу полягає саме в тому, що ми приймаємо всіх власників собак – як високопородних, так і простих, які припали до душі власникам. На дресирувальному майданчику проходять підготовку пси різних порід. А підготовлені беруть участь у показових виступах не тільки в нашому місті, а й в інших областях. До речі, запрошую всіх бажаючих **26 грудня взяти участь у змаганнях, які відбудуться по вул. Довженка на території технічного училища.** Детальну інформацію можна одержати за телефоном **4-32-87, 098-774-95-00 або знайти на сайті http://stanislav-dogs.at.ua/index/0-2.** Незабаром клуб буде проводити ювілейну (сорокову) виставку собак, яка, як і всі попередні, не була б успішною без самовідданої праці активістів клубу.

■ *Вікторе Вікторовичу, як Ви вважаєте, якщо люди працюють зі своїми собаками, спілкуються з однодумцями, долучають до цього своїх дітей, то чи поменшає в місті бездомних собак, які голодні зграями бігають вулицями?*

– Звичайно, бо кожен член клубу турбується про собаку, як про члена своєї сім'ї, вирощує змалку, виховує і сам виховується, навчається слідкувати за здоров'ям і розмноженням собаки. В цьому допомагають ветеринари, фахівці-кінологи. А найголовніше те, що всі члени клубу спілкуються між собою і допомагають одне одному. Приходьте й переконаєтесь, яка в нас велика і щаслива родина зі своїми меншими братами. Й ніхто з нас не подумає не те що викинути на вулицю свого песика, а навіть приймає бездомного, отже, собаководи – віддані собаці люди. Наші знання і серця відкриті для всіх, хто бажає вступити у дружню сім'ю членів клубу або просто одержати консультації з будь-яких питань.

Розмовляла Любов ЗОРІНА

БУВАЛЬЩИНА

«ВИЩИЙ» ПІЛОТАЖ...

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Командир наказав другому пілоту залишатись на землі, без нього не пити, а після польоту вони продовжать і вже тоді разом полетять додому в Коломию. Хвацько забрався в кабіну «кукурузника», завів мотор і підрулив до естакади, де його з нетерпінням очікували такі ж, як і він, хмільні пасажири. Тим часом другий пілот разом з авіамеханіком допомогли залізти в бункер спочатку голові Половинці, а потім увіпхнули туди ж ланкового із іншими, пруткішими за своїх односельців, колгоспниками та закрили люки. Пасажири сиділи мало не один на одному, як вареники в макітрі, до того ж порох від «мучки», який вони здійняли, шуркаючи своєю одежиною об стінки бункера, виїдав їм очі. Але не ремстували. Сашко розігнав зеленого птаха і зринув у чисте небо. Він шкодував, що пасажирам не видно, які гарні з високості в них поля і їхнє село, котре потопає в садах.

Щоправда, не зважаючи на штильну погоду, повітряні ями ніхто не відміняв – літак потрапляв у них не рідше як при будь-яких інших польотах і командир згадав, що забув попередити про цю неприємність своїх відчайдушних пасажирів. А в хімбункері лунали прокляття на адресу чорта, який спокусив їх сісти в цей літак, що вивертав їм кишки: голова і двоє колгоспників блювали, решту троє просили Матір Божу помилувати їх і алярмово повернути на землю, на котрій вони народилися і в яку, як прийде час, підуть спочивати.

Очевидно, їхні молитви дійшли не тільки до Заступниці, а й до Сашка, бо командир розвернув літак проти сонця й почав знижуватися. Все складалося ніби добре – Сашко, щоб не задрімати від випитого, мугикав собі під ніс веселу мелодію. Вже й земля близько, та ба, щось вибрана глісада надто праворуч відхилилась – подув вітру зносить повітряну машину прямо на металеві бочки з-під пального. Пілот Сашко розуміє, що набирати висоту для нового заходу на посадку запізно, тому відчайдушно відхиляє стерно ліворуч від триклятих бочок. Та все одно краєм нижнього правого крила чіпає їх.

Цього вистачає, щоб літак двічі перевернувся, обламав крила по обидва боки і… став на шасі. Перелякані до смерті спостерігачі, які залишались на землі, швидко отямились, вхопили драбину від естакади й побігли до обдертого, як обпатране курча, літака. Із люків перелякані та неушкоджені пасажири притьмом опускалися на землю й раділи, що знову на твердій матінці-землі, а що їх трохи покидало при приземленні, то, напевно, так має бути. Хоч і тримались: хто за серце, хто за щоку, а хто і налягав на пошкоджену ногу. Подали драбину і вкрай сконфуженому герою Олександру Васильовичу, який, на диво всім, не зазнав серйозних травм, хіба що розсік брову над лівим оком і трохи розбив носа. Всі ошелешено мовчали… Першим отямився винуватець конфузу Сашко Васильович:

– Всє цели? – запитав несміливо.

На що спантеличений голова колгоспу Олексій Половинка іронічно відказав:

– Спасіба, что нє поубівал, зємляк.

А далі льотчик Сашко почав виправдовуватись, що то його сонце засліпило і що посадка літака вважається найскладнішим маневром у льотній справі і він дуже просить свого «земляка-прєдсєдателя» і «таваріщей-калхозніков» нікому не розповідати, що він брав на борт пасажирів, адже, слава Богу, всі живі й майже не «поврєждени». Інакше йому – тюрма.

А наступного дня селяни з подивом спостерігали за тим, як полуторка дорогою на Коломию тягла селом якесь подібне на літак безкриле обчухране чудовисько.

Ілля ЗАГРАНОВСЬКИЙ